

LOVÉTEI KIÁLTÓ

XIV. évfolyam, 8. szám

Ára: 1 lej

2013. AUGUSZTUS

Faludi Ferenc

Szent István királyhoz
(részlet)

Dicső István, nagy királyunk,
Téged ég s föld magasztal,
Téged tisztel kis országunk,
Első szent urának vall.

Tőled vette fényességét,
Méltóságát, érdemét,

Koronája ékességét,
Hitit, kincsét, mindenét.

Elbujdostál, megkerestünk,
Áldott légyen a szent ég!
Országunkba bévezettünk,
Szívünk örömeiben ég!

Drága kincsünk, feltaláltunk:
Magyarország, vigadozz!
Itt van, kit óhajtván vártunk,
Ezer áldásokat hoz.

"Kisasszonyunk Mária mennyország szép gyöngye, feléd száll hívó néped örömteli könnye..."

Az anyaszentegyház csak három születésnapról emlékezik meg, és ünnepel. Az egyik és a legfontosabb Jézus Krisztusnak a születése, a második Keresztelő Szent János születésének a napja, és végül, de nem utolsósorban Szűz Mária születésnapja. Jézus születésnapján kívül csak azért ennek a két szentnek a születésnapjáról emlékezik meg az egyház, mert nekik különösen nagy szerepük volt abban, hogy az üdvösségünk valóra váljon. Keresztelő Szent János volt az Üdvözítő előhírnöke, Szűz Mária nélkül pedig nem is lett volna lehetséges a mi megváltásunk, hiszen Ő szülte meg a megváltót számunkra.

Egyházközségünk búcsúünnepére készülve aktuális kérdés, és fel is tehetjük önmagunknak a kérdést, hogy miért ünnepeljük Máriának még a születésnapját is? Azért, mert Fia mindnyájunk Édesanyjává tette őt. Azért, mert Mária az Egyház édesanyja. És az édesanya születésnapja megülését ugyan ki kérhetné számon tőlünk? Miért tartjuk az emberiség legnagyobb személyének Máriát? Azért, mert: "Ő az Isten szeretetétől elárasztott, a Krisztustól megváltott, a Szentlélekkel betöltött ember tökéletes példája, az Egyház legtökéletesebb tagja és mintaképe." Ő a kegyelemmel teljes asszony, aki áldottabb minden asszonynál. Miért tartjuk Anyánknak őt? Azért, mert: "A mennyországban sem tétlen: anyai szívbe zárja nemcsak Jézust, hanem valamennyiünket, Jézus testvéreit; gyermekei vagyunk valamennyien, imádkozik értünk szüntelenül, most és halálunk óráján."

Ezért tették meg őseink őt egyházközségünk és falunk védőszentjének akkor, amikor közel kétszáz-egyven évvel ezelőtt felépítették a templomot, és Kisboldogasszony oltalmába ajánlották. S azóta mi,

akik ebben a faluban élünk, Kisboldogasszony népe vagyunk. Nekünk igazán anyánk Ő, és ha Máriát követjük, nem szenved csorbát hitünk soha. És Kisasszony napján leül közénk, hogy minket, akik az Ő születésnapján köréje sereglünk, tanítson. Megtanítsa az igaz és helyes élet útját. Tanítása az Isten igéjén keresztül, a szentmise révén és abban az érzelemben jut el hozzánk, amit a búcsús ünnep és a szép Mária-énekek kiváltanak bennünk. Hallgassuk hát Máriát, és nyissuk meg szívünket Isten kegyelmének. Mária is Isten kegyelméből lett Boldogasszony. Máriát Isten tette nagygyá. Máriának Isten tervezte életét, és Mária szüntelenül csak azt kereste, hogy mi Isten akarata az ő életében. Mária mindig Istenre hivatkozik. Mária az az asszony, aki túlmutat önmagán. Istenre mutat. Ő a forrás. Mária és nyomában a szentek csak ebből a forrásból táplálkoztak, és így lettek Isten kegyelméből részesei az isteni dicsőségnek. Isten az egyedül nagy, aki nagygyá teheti az embert is, ahogy nagygyá tette Máriát. Mária igent mondott az Istennek, és akik Mária erős hitével járják az életet, azok tudják, hogy az Isten nem hagyja el őket sohasem, és minden megpróbáltatás végén győz az Isten. Csak az erős hitű és reményű emberek, akik Mária hitével és reményével élnek az életüket, egyedül csak a jó Istenbe vetik reményüket, ők, akik az életben soha nem csalódnak. Mert Istenben csalódnani lehetetlen.

Mária lovétei népe így kell, hogy ünnepelje Kisboldogasszony ünnepén a Szűzanyát. Azt az asszonyt, akinek születésnapját ünnepeljük, és majd a menny királynője lett, mert nagy volt a hite és a reménye. És kell, hogy várják Istentől az egyedül fontosat, az örök boldogságot. És ezt kell kérnünk a Szűzanyától is: járjon közbe értünk Istennél, hogy megértsük, egy a szükséges, eljutni az örök életre.

Tódor Attila

Kivonat

a helyi tanács 2013. július 31-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvéből

A gyűlésen jelen van 12 testületi tag.

A gyűlést vezető elnök, Silye Ferenc ismerteti a napirendipont-tervezetet az alábbiak szerint:

- 1.) A 2013. II. negyedévi költségvetés végrehajtásának jóváhagyása,
- 2.) A 2013. évi költségvetés keretén belüli hitelátutalások jóváhagyása,
- 3.) Előterjesztés, határozatjavaslat a község közvagyonszámlájának módosítására, valamint a kirulyi iskolatábor épületeinek a község magántulajdonába való áthelyezésére vonatkozóan,
- 4.) Előterjesztés, határozatjavaslat a 322-es számú pályázat lebonyolításához szükséges kölcsön elfogadására vonatkozóan,
- 5.) Kérések és más problémák megvitatása és jóváhagyása.

A polgármester javaslata, hogy mint napirendi pont tárgyalódjon meg a község tulajdonában levő erdőből származó famennyiség értékesítésének módja, valamint a község katasztrófa- és veszélyesség elemző tervének elfogadása, a napirendipont-tervezetet a javasolt módosítással szavazat alá bocsátották, és a jelen levő testületi tagok elfogadták.

A polgármester ismertette az előterjesztést és határozatjavaslatot a 2013. II. negyedévi költségvetés végrehajtására vonatkozóan, részletezve a fontosabb költségeket. Ezzel a napirendi ponttal kapcsolatosan felvetődött a kérdés, hogy a pályázatban szereplő munkálatok kifizetését a testület kell-e jóváhagyja.

A polgármester ismertette a munkálatok átvételének szakaszait, valamint a kifizetési módot.

Az előterjesztés megvitatása után a testület 12 igen szavazattal jóváhagyta a fenti határozatjavaslatot.

A második napirendi pont keretén belül részletesen ismertette volt a hitelmódosítás szükségessége, az előterjesztés megvitatása után 12 igen szavazattal jóváhagyták a költségvetés keretén belül eszközrendező hitelmódosítást.

A harmadik napirendi pont: a község közvagyonszámlájának módosítása, valamint a kirulyi iskolatábor épületeinek a község magántulajdonába való áthelyezése, ismertetése során részletesen tájékoztatva volt a testület ennek szükségességéről.

Javaslat hangzott el, hogy részletesen, tanulmány alapján legyen megállapítva, hogy melyek azok az épületek, amelyeket meg lehet menteni, és nem kell lebontani; valamint arra is, hogy az egyházat tájékoztatni kell az eddig elvégzett munkálatokról és a tervekről is, mivel a terület az egyház tulajdonában van.

A határozatjavaslatot 12 igen szavazattal jóváhagyták

Az előterjesztést a 322-es számú pályázat lebonyolításához szükséges kölcsön elfogadására vonatkozóan részletesen ismertette a polgármester. A kölcsönre azért van szükség, mivel az áruforgalmi adó, valamint egyes előre nem látható költségek kifizetésére nem volt a pályázatba összeg betervezve, és a saját költségvetésünkbe sem tudtuk betervezni. A munkálatok elvégzése után az árufor-

galmi adót visszaigényelve a kölcsön visszafizetődik, csak az összeg utáni kamat fogja terhelni a költségvetést. A kölcsön 6 hónapra igénylődik.

Az előterjesztés megvitatása után 12 igen szavazattal jóváhagyódott a határozatjavaslat.

A következő napirendi pont keretén belül, amely a község tulajdonában levő erdőből származó famennyiség értékesítésére vonatkozik, a polgármester javasolja, hogy a kitermelésből származó famennyiség egyik része saját célra használódjon, a másik rész értékesítődik, és az erdő-őrzés kifizetésére fordítódna. A javaslatot 12 igen szavazattal elfogadták.

A község katasztrófa- és veszélyesség elemző tervét az alpolgármester ismertette, és a testület 12 igen szavazattal megszavazta.

A kérések és más problémák megvitatása keretén belül Orbán Árpád kérése, amelyben kéri, hogy az általa megvásárolt terület, amely bekerült a község közvagyonszámlájába, vevődjön ki a leltárból, és kerüljön vissza a saját tulajdonába.

A kérés részletes ismertetése és megvitatása után a testület javaslata, hogy mérődjön fel a kérelmező tulajdonában levő és általa használt terület, és néződjön meg, hogy mekkora terület szerepel a nyilvántartásban, és mekkora terület után fizet adót.

Ugyanez a napirendi pont keretén belül az alábbi kérdések és javaslatok hangzottak el:

- A feljavított községi utak karbantartása, ha a hivatal feladata, akkor ezekre az elkövetkező időkben nagyobb hangsúlyt kellene fektetni.
- Az iskolától kifelé a mocsármezői út állapota nagyon rossz, azt kellene javítani.

A polgármester ismerteti, hogy most elsősorban a felső temetőtől a Szócs utca javítására kerül sor.

A kultúrotthon felújításával kapcsolatosan az alábbi kérdések és javaslatok hangzottak el:

- A felújításnál a kivitelező mennyi garanciát vállalt?
- Miért kell az ablakokat kicserélni?
- Javaslat hangzott el, hogy egy látványtervet ismertetni a testülettel, amelyből lehetne látni, milyen az elképzelés. A következő javaslat az volt, hogy legyen meg a külső színezés, és az ablakok maradjanak meg, ne cserélődjene ki.

A fenti problémák megvitatása után a testület azt a döntést hozta, hogy az ablakok ne cserélődjene ki, de szükséges azok újrafestése.

Elhangzott a kérdés, hogy a könyvtárnál a melléképület mikor javítódik meg.

A polgármester ismerteti, hogy közeledik a falunapok megszervezése, és hamarosan összehívja a kulturális szakszervezetet a szervezés és a program megbeszéléséért.

Több téma nem lévén a gyűlés munkálatait a gyűlést vezető elnök bezárta.

Lövéte, 2013. július 31.

Gyűlést vezető elnök,
Silye Ferenc

Jegyző,
Miklós Ida

"Piciny fehér meszelt szoba"

Nem kell évszázadokat visszamenni az időben, csak 50 évet, amikor jól tudjuk, hogy a létfenntartáshoz szükséges termények nagy részét minden ember megtermelte, és csak a legszükségesebbekért mentünk a boltba. Az sem titok, hogy a pénzből is sokkal kevesebb fordult meg az emberek kezében, és így sok mindennek az értékét egy véka búza értékéhez hasonlították. Amikor a gyermekeknek ezekről a dolgokról mesél az ember, szinte hitetlenül nézik és hallgatják, mert most többnyire mindent az üzletből vásárolunk. Annak idején, amikor a makaróni megjelent az üzletben (amit a gyermekek nagyon szerettek), pénz hiányában még azt sem tudta mindenki megvenni, és sokszor el is hangzott a pénzesebb, gögösebb asszonyok szájából, hogy "akinek nincsen pénze makarónira, az egyék grízgaluskát".

Szorgalmas székely népünk életéből sok mindent tanulhattunk, így azt is jól tudjuk, hogy általában minden évben kimeszelték a lakást, és még az állatok helyét is (pajta, disznóól, tyúkpajta), és tették ezt egyrészt a tisztaságért, másrészt a fertőtlenítésért, hiszen az oltott mészt nemcsak jó friss illatot árasztott, hanem ellensége volt az élősködőknek is. Az is érthető, hogy minden évben meszelnit kellett, hiszen a nagy család együtt lakott egy szobában, akkor is dohányoztak, és a kecskelábú fűtőből is sokszor kicsapott a füst, főleg ha jó nyers fával tüzeltek. Milyen jó ízű, zamatos mondás, hogy a székely bácsi addig akart élni, amíg a meszelés ki nem szorítja a házból. A meszelés kapcsán jutott eszembe, hogy elődeink egyik fő foglalkozása a meszezés volt itt Lövétén is, hiszen a mészt nélkülözhetetlen volt az építkezésben is. Idős emberek még ma is elmesélik, hogy először kiszedték a mészkövet Kislázból, azután jött a kiegészítés a katalanokban, amely két helyen is történt, Csergászónál és a Vásárkertben kívül (ezt a részt ma is Katlanoknak hívják). Ez a munkálat nagy figyelmet igényelt, és több időt vett fel. Amikor kiegészítették a mészkövet, kiszedték, és a lehető legszárazabb helyen tárolták, hogy ezután elindítsák többfelé az értékes mészkövet. Az egyik útja, amikor a kiásott mészgödörbe beoltották a meszet építkezéshez, erre kalákát szerveztek, hiszen sok vizet kellett hordani a mésztöltéshez, gyorsan kellett kavarni a pattogó meszet, nehogy elégjen, mert akkor nem lett jó minőségű. Természetesen kisebb mosófazekakban vagy csebrekben is oltottak be meszet, a lényeg az volt, hogy néhány hónappal a meszelés előtt beoltották, hogy álljon a mészt, mert akkor nem porlott a falon, és nem kente össze a ruhát, ha nekidőltek. Érdekes volt, egyszer édesanyám elküldött meszért sógoromhoz, és ott a mészgödör aljából kapával olyan félig sárgás meszet vettünk ki (hiszen már megtelt a gödör talajvízzel). Na, gondoltam, ebből a sárgás mészből mikor meszelünk fehéret, és mégis meszeléskor gyönyörű, ragyogó fehér lett a fal.

A mészt másik útja, amikor a kiegészített mészkövet szekerekre rakták, kőboros szekerekre (gyékényernyős szekér), mert védeni kellett az esőtől, és elindultak, hogy értékesítsék. Az eladás pénzért is történt, de főleg csereáru volt a mészt, hiszen egy véka mészkő ára egy véka kenyérgabona volt, vagyis búza, vagy pedig a puliszkának való törökbúza. Idősek mesélik, hogy ha egy jó szekér mészkövet sikerült értékesíteni, boldogan tért haza a családapa, egy szekér gabonával, mert tudta, hogy egy időre van betéví falat a családnak. A meszezés sokszor 2-3 hetet is igénybe vett, és bizony sokszor jó volt, ha egy jó katona kolléga befogadta a fáradt embert, állatot, főleg a száraz hely volt a fontos, mert védeni kellett a mészkövet esős időben. Történt egyszer, hogy bihalas (bivalyos) szekérel vitte a mészkövet a székely ember, az is tudott dolgozni, hogy a bihal egy nagyon makrancos állat, és ahogyan haladtak a nagy melegben, egy folyóvízhez közeledvén egyszerre csak megfutamodtak a bihalak, és a víz közepén álltak meg, ott belefeküdtek a vízbe hűsülni, igen ám, de a mészkő vizet ért, reakcióba lépett, kezdett pattogni, csattogni, és a gazda nem tudván kihajtani a bihalakat, a rakomány tönkrement, beoltódott a mészt a folyóvízben.

A tört mészkövet még felhasználták az utak javítására is, amikor lehengerelték, és megázott az esőben, nagyon tartós, kemény felület lett belőle.

Nagyot változott a világ, most már többféle meszelő anyagot gyártanak, amelyhez még meszelő sem kell, csak egy szivacsos henger, amely nem is csepegtet a padlóra, és ez mind jó és hasznos, viszont a meszelés utáni friss mészt illatot a szobában, amelyet gyermekkorunktól minden évben éreztünk, azt hiszem, csak az oltott mésszel való meszelés adhatja vissza.

Lázár Béla

Sóhajt a nyár

Csak még egy tánc, sóhajt a nyár
Színpompás ruhája, lassan halovány,
Csak még egy kör, talán az utolsó,
Járj vele keringőt, domb, völgy és hegycsatorna.

Dalol neki a fűszagú szél,
Illatos szoknyáját fellibbenti még,
Lassan fáradni, lankadni vél,
De kitartón muzsikál, akár egy jó zenész.

Lopva megáll, és sóhajt a nyár,
Elnézi hosszan a tarka határt,
Míg muzsikál a szellő és fülébe dalol,
Búcsúzni nem akar, még táncol egy utolsót.

Bencze Edith

Hagyományörzés Lövétén

2013. augusztus 5-én estére hagyományörző rendezvényre hívott meg a Falusi Vendégszeretők Egyesülete. Mint mindenkor, ha hívnak, el is megyünk, ott voltunk az estén.

Ünnepi díszben pompázott a színpad, a terem.

Hagyományörzés

Énekeljünk Lövétén Együtt

felirat és a helyi népművészeti szoba berendezése, asztalán a házi főtt pálinka és kókós lepény. Volt ott muskátli, népi nyelvén kalárvirág, ami külön emlékeztetett a szüleink ablakaira.

Lázár Béla, a lövétei népház igazgatója megnyitó beszédében üdvözölte a meghívottakat, köreikben a helyi vezetőséget, a férfi- és asszonykórus résztvevőit, párjaikkal együtt. Külön üdvözölte testvértelepülésünk, Budakalász küldöttségét, köztük Székely Zoltán urat, aki évekkal ezelőtt bevezetett minket, vendégfogadókat a turizmus adta lehetőségekbe.

Ünnepi beszédet tartott Lázár Zoltán polgármester úr, üdvözölte a rendezvény szervezőit, a vendégeket, a férfikórust, akik 2012-ben tízéves jubileumot tartottak. Külön köszöntötte a női kórust, ami nem rég alakult, de sikerekre hivatkozik. Voltak külföldön, itthon, kórustalálkozókon, legutóbb Oklándon. Elégedtlenségét fejezte ki a női kórus "foghíjas" megjelenéséért. Valóban így volt sajnós, de valahol hagyomány az is, hogy a lövétei nők szolgálni jártak a régi időkben, akár csak ma is. Hazatértükkor összegyűltek, és vidám hangulatú bálakat rendeztek. Talán a hagyományörzés jó hangulatai élnek bennük, és mikor itthon van mindenki, szívesen jönnek együtt énekelni.

A továbbiakban Lázár Éva programfelelős ismertette az est céljait, további működési programjait. Beszédében rámutatott a hagyományörzés fontosságára, amelyben bemutatjuk népviseletünket, vendégszeretűnket, sütés, főzési szokásainkat. Így Fazakas Ágnes segítségével, népművészeti munkájával minden egyes női kórustag külön-külön mutatott be egy-egy népviseletet. A kórus dalaiban megszólaltatta a régi, tiszta magyar helyi énekeinket, amelyeket őseinktől tanultak. A Vendégszeretők Egyesülete bemutatta a helyi étel, ital szokásokat, ugyanis a lövétei asztalon mindig ott volt a házikenyér, a szalonna, a köményes pálinka és a kókós lepény, de tálaltak finom vacsorát is melléje. Hogy mindez családias hangulatú legyen,

szükség volt meghívni a kórustagok párjait is. Így volt ez régen is, a jó gazda megvendégelte barátait hazai ételleivel, ami adódott a konyhán. Rövid pálinkázások közben nóta is csendült, és a fiatalság tánca perdült. Ez történt a mai estén is, nótára csendült először az asszonykórus, akik többnyire korosabbak, mert mondani szokás, akinek kedve van, énekel, ha van ideje. Aztán színpadra lépett a férfikórus, a maga lelket mozgó dalaival, mert bizony akadt, akit meghatottak a szavak, főleg az idegenből hazajöttöket. Meglepetésszerűen visszajött a színpadra a női kórus, hogy együtt énekeljék a "Halló magyar, hol vagy, felelj" számot, hadd hallják meg az elvándoroltak is, néha haza kell jönni szülőföldünkre.

Lassan a közönség is átvette a hangulatot, és nótázásba kezdtek vacsora és italozás közben, családias hangulatú lett az ünnepség, egymástól tanultunk énekelni, együtt társalogni, ahogyan régen volt. Csak a fiatal táncegyüttes hiányzott a szervezetek mellől, akik talán még jobb hangulatot keltettek volna táncaikkal, a jövőben ők is ott lehetnének. Éjfél után röviddel a vendégek a jövő heti munkájukra hivatkozva elkezdtek hazaindulni, további jó találkozást kívánva. Ezzel a köszönéssel jöttünk haza az oklándi kórustalálkozóról is, hogy csak ezt említsem, hogy a jövőben is szervezzünk ilyen találkozókat, ahol megismerhesük a Homoród menti népszokásokat. Ezáltal tudjuk gazdagítani tudásunkat, még jobban felismerni a múlt szépségeit, hagyományait, amiről majd mi is beszámolhatunk a jövő nemzedéknek, ahogyan szüleink is tették.

Befejezésésképpen szeretnők, ha elismerést nyerne a célunk, a hagyományörző ünnepség megismétlődhetne évente, ugyanezen a dátumon, ahol beszámolhatunk tapasztalatainkról, pótolva a hiányosságokat, tovább fejleszthetjük tudásunkat, hogy a hagyományokat kellőképpen adjuk át az utókornak, és folytassuk a Homoród menti kórustalálkozó hagyományait is.

Ezúton köszönjük a Vendégszeretők Egyesületnek, a Communitas Alapítványnak és az RMDSZ-nek a támogatását, amelyre a jövőben is szükségünk lesz. Mi pedig hozzáállást, fejlődést ígérünk, és mindenkinek szeretetet és jó egészséget kívánunk.

A rendezőség nevében Orbán Mihályné Magdolna

Lakodalom-sokadalom

Az esküvő, a lakodalom régebb és ma is nagy esemény nemcsak az ifjú pár, a család, de az egész falu életében is. Nem a nagyanyánkkori lakodalmi szokásokról szeretnék írni, hanem amit nővéreim és magam is átéltem egészen napjainkig.

Ahogy egy szószólótól hallottam a tavaly, életünk harmadik legfontosabb történése az esküvőnk születésünk és halálunk után. Hiszen nem mindegy, kivel, hogyan töltjük le életünk nagyobb részét. Az esküvő fontossága, lényege régen és ma is ugyanaz, polgári esküvő a társadalom felé a jogi rész, az egyházi esküvő Isten felé, hitünk szerint.

Ötven évvel ezelőtt tiltva volt az egyházi esküvő, dugva ment el a menyasszony a vőlegénnyel és a tanúkkal esküdni a templomba, aki meg merte tenni, hogy zeneszóval felvonul nász néppel a templomba, azt a fiatal embert el is számolhatták a munkahelyéről, és erre is volt példa. A polgári esküvő a Népházban történt, hiszen egyszerre több párt eskettek mindig. "Lakodalom, sokadalom, nincs ilyenkor beteg asszony" - tartja egy régi mondás, és így is kellett lennie, hiszen az asszonyoknak jól kijutott a készülődés során a munkából, de a szórakozásból is. Nagyjából egy héttel a lakodalmat megelőzően kezdődött a készülődés, előző vasárnap volt a lakodalmi behívás, ahol a rokon serdülő fiúk élő szegfű és rozsmaring bokrétaival a mellükön megjárták a falut, és széthordták a meghívókat, a menyasszonytól ezért hímezett zsebkendőt kaptak, ugyanakkor a szomszédasszonyok megcsinálták a laskát, a húslevesbe valót. Hétfőn, kedden a férfiak segédkeztek ott, ahol sürgős mezői munka vagy más fuvaroznivaló akadt. Szerdán legelőször kalácsot és kenyeret süttek az asszonyok, hogy legyen a szotyrosoknak mit felpakolni és enni a segédeknek. Csütörtökön a téasztás, pénteken a téasztás összeállítása a fiatal asszonyok dolga volt. Az idősebbek, ha tehént vágtak, akkor göldör levest készítettek, ha disznót, akkor véres-májast tölthettek, és délután levágták a baromfit. Péntek délután kezdődött a mókázás is, hiszen a két keresztanyó először a legényesháztól a leányoshoz, leányostól a legényesházig ment székelyruhába felöltözve "bolondszotyorral", és ezt azért nevezték így, mert mindenféle bolondozás történt. Péntek este a leánybarátnői is elmentek a legényesházhoz, elkérték a vőlegény kabátját, mindenféle mókázás közepette, hogy felvarrják a mirtuszból készült bokréta a leányosháznál, és visszavitték utána a kabátot.

Eleinte szombaton tették a barátok a zöldágot, de átkerült péntek délutánra a zöldág-szegezés, hogy a legények tudják kipihenni a másnaposságot, hiszen illározva és énekszóval kellett zöldágot szegezni a menyasszonyos háztól a templomig, és onnan a vőlegényes házig, így van ez ma is. Pénteken még süttek "bosszúlepényt" is (ordás, cukros, tepsiben készült le-

pény), amiből jó darabot osztogatott a háziasszony a segédeknek, azért bosszúlepény, mert bosszúskodott, haragudott az, aki nem kapott belőle véletlenül.

Szombaton a polgári esküvő délelőtt, az egyházi esküvő délután volt, mindig több párt eskettek egyszerre. Kb. 60 év körül tehető visszamenőleg, amikor a pártás menyasszonyból slájeres (fejdísz) fehér ruhás menyasszonyok lettek nagy többségben, és a gyöngyös bokréta felváltotta a mirtuszból készült bokréta. Szombat délután a vőlegény barátai a zenészekkel (akiket ők fogadtak meg) és a menyasszonyi csokrot vivő székelyruhás kislánnyal mentek a leányosházhoz kikérni a menyasszonyt (ami nem volt egyszerű, mert ekkor is a móka kedvéért két áruhás menyasszonyt mutattak meg először). A menyasszonyi csokrot versmondás kíséretében átadták a menyasszonynak, még most is a fülembe csengnek a versek kezdő sorai:

"A szeretet rózsalánca kösse össze szívetek,
Fehér mirtuszkoszorúdon az ártatlanság lebegjen ..."
vagy

"Tavaszi virulásnak édes illatával
Kristályvizű forrás éjék harmatába ..."

Sok bátyám van nekem, kétszer vittem menyasszonyi csokrot, mert kettes és hármas lakodalom is volt nálunk. Történt egyik alkalommal, hogy meghagyogatták az idős asszonyok nekem, hogy szépen köszönj a versmondás előtt, mikor elkezdenéd. Papírt nem vitünk, tisztában voltam, hogy tudom a verset, de amikor (február vége, de meleg volt) bementünk a szobába, s a sok nép között megláttam a menyasszony félig könnyes szemét, elakadt a hangom s a tudás. Eszembe jutott, mit mondtak. "Dicséretessék a Jézus Krisztus", köszöntem, és amíg válaszoltak a szoba minden sarkából "Mindörökké. Amen", eszembe jutott a kezdő sor, mit addig annyiszor ismételtettem volt, és szégyenkezés nélkül el tudtam mondani a verset.

A menyasszony után a vőlegényt is a templomba kísértük, igaz, előtte mindkettőt elbúcsúztatta a szószóló.

Esküvő után a menyasszony a tanúkkal a legényesházhoz ment, amikor is a lakodalmat nyár idején csűrökben, télen vén házakban, nagy szobákban tartották. A legényesházat a leányosház kétszer meglátogatta a lagzi folyamán énekszóval, egy zenész kíséretében mentünk, éjjel menyasszonyi táncra, majd vasárnap dél körül, miután pihent a fiatal pár (nászéjszaka), tartották a kontyolót, ahol a leányosháztól hozott székelyruhába öltöztették a menyasszonyt, és a keresztanya megcsinálta a hagyományos lövétei kontyot, és fejkendőt kötöttek az új asszonynak. A lakodalom valamikor vasárnap estefelé járt le, mert még a kontyolás után is volt egy evés-ivás. Hétfőn minden elkért edényt, egyebeket hazavitték, s így járt le a lakodalom. Eszemben van egy régi gyermekkori mondóka, amit szeretünk mondogatni

folytatás az 5. oldalról

Lakodalom-sokadalom

gatni, s mely tükrözi ezt:

"Azért jöttem lajbiba,
Jöjjenek a lagziba,
Amelyik háznál a legnagyobb füst lesz,
A lakodalom ott lesz,
Kalánt, villát hozzanak,
Hogy étlen ne maradjanak."

Ez volt régebb, de mi van ma? A lényeg ugyanaz, csak a szokásaink változtak a mai igényeknek megfelelően. Ki mikor esküszik, nincs napokhoz kötve. A lakodalmi behívást a menyasszony és a vőlegény végzik személyesen általában, és ritkán vannak még bokrétás meghívó legények is.

Bejött divatba a leány-, legénybúcsúztató; a zöldág-szegezés, a templomba való zenés felvonulás hagyománya megmaradt. A tanúkból násznagyok lettek mindkét oldalról. A lakodalom közösen (leányosház, legényesház) zajlik a Népházban, ahol hivatalos vendéglátók szolgálják fel a finom menüt (általában). A szószólóból itt már műsorvezető lesz, ahol a menyasszony-vőlegény főszereplő, a négy násznagy mellékszereplő, és a násznépből bárki szereplő lehet, aki szeret mókázni, így részt vehet a showban. Minden nótaszünetben van valami műsor, hanem a műsorvezető mondja a maga vicceit. Pl.:

"A székelly bácsi 85 évesen válik a feleségétől. Azt kérdezi a bíró:

-Bácsi, 60 év házasság után maga elválík a feleségétől?
Mire a székelly:

-Ami sok, az sok, bíró uram!"

Vannak ugyan visszahívások is vasárnap délután házhoz, de nem általános. Merem állítani, hogy az a legjobb lakodalom, aminek főszereplői mi vagyunk, mert érzelmileg és minden szempontból az hat a legjobban ránk.

Manapság a fiatalok tervezik meg a saját lakodalmukat, ki-ki a saját szempontjai szerint készítetteti elő azokat. Vannak, akik a menüre adnak, a süteményekre, tortákra, sörre, mások a gyönyörű teremdíszítésre, dekorációra. De hál' Istennek vannak még olyanok is, akik a polgári esküvőre beöltöznek pártás menyasszonynak és gyöngyös bokrétás vőlegénynek, s idilli környezetbe eljönnek fényképezkedni a Tájháza.

Isten éltesse a fiatal házásokat, és ha jönnek a nehézségek az életben, nézzenek fel, vegyenek példát azokról a házaspárokról, akik 40-50 évig kitartottak egymás mellett, és elmennek a templomba hálát adni a jó Istennek az együtt töltött évekért.

Kisboldogasszonyunk Máriától kérjük, hogy serdülőink, fiataljaink szívébe öntsön szeretetet, mely felismeri, hogy a család a legkisebb egyszerű összetartó közösség, melyben lehet számítani egymásra, és ne veszítsék kedvüket a házasság iránt.

Idézet egy kedves lakodalmi meghívóból:

"Te vagy a lélegzet s minden szívdobbanás
Te vagy a születő gondolat,
A magamba zárt vallomás
Te vagy a vágy, ami ébren tartja az álmokat,
S ami nem én vagyok,
Minden más te vagy" (Krich Peter)

Fazakas Ágnes

Egy jó tábor emlékére

2013. augusztus 16-a - elérkezett végre!... indulás a táborba Berekfürdőre. De nem olyan egyszerűen "csak pakolunk, és már itt sem vagyunk" készülődés előzte meg az indulást, hanem hetente 2 napi próba is, hiszen előre jelezték a táborvezetőink, hogy kis műsorral is készülünk.

De milyen tábor is volt ez?

Eredetileg csángó gyermekek táboroztatására találták ki ezt a tábort, három lelkes szervező: Makkai

Attiláné Ica, Erős Ildikó és Felföldi Elek, de egy kis sugallatra székelly gyermekeket is bevontak az idejévtől. Ezúton is köszönet a "sugallónak", és még nagyobb köszönet a szervezőknek, hisz egy nagyon jó táborban vehettünk részt, ahol nem volt időnk szomorkodni meg hazavágni, olyan jól telt. A táborozó gyermekeket idézve: "Életem eddigi legjobb táborra.", valamint: "Kár, hogy vége, még egy hetet maradhatnánk." - és valóban jól is jött volna még pár nap, hogy jobban megismerhessük a csángó gyermekeket, és ők is minket, valamint a berekfürdői gyermekekkel is szorosabb barátságok köthessenek.

folytatás a 7. oldalon

folytatás a 6. oldalról

Egy jó tábor emlékére

Megérkeztünk augusztus 17-én délelőtt. Izgatottan pakoltuk le a csomagjainkat egy teremben, mivel a szobáinkat csak később vehettük birtokba, de már belépve láttuk, hogy egy gyönyörűen és ízlésesen berendezett csodaszép helyre érkeztünk. Itt megköszönve Molnár János úrnak, aki a tábornak biztosít helyet már harmadik éve. Átsétálva az ebédlőbe ez a benyomás még jobban erősödött, és bár fáradtan, mégis jókedvvel láttunk az ebédhez, ami nagyon finom volt, csakúgy, mint egész héten.

A hét minden napjára programunk volt: első vasárnap bemutatkozás a templomokban, katolikus és református egyaránt, valamint a berekfürdői strand színpadán népviseletben, ahol nem kis feltűnést keltettünk a strandolók közt. Második nap a Berekfürdő közelében levő Hortobágyot látogattuk meg biciklivel, majd hagyományörző aszszonyok jöttek a szomszédos Karcagról, hogy szalmából fonnai tanítsanak bennünket, mesterségekkel ismerkedtünk, könyvjelzőket varrtunk ajándékba a berekfürdői gyerekeknek, meglátogattuk a Pusztai Rókák csoportját is, ahol lovagolhattak a gyerekek, íjazhattak, valamint kelevézzel hajíthattak célba, és karikás ostorral csattogtathattak. Egyetlen napról sem maradhatott ki

a strandolás, valamint esténként a közös tánc és éneklés, ahol megtanulhattuk egymás népdalait, és még néhány tánclépést is elleshettünk.

Sorolhatnám még az élményeinket, kezdve azzal, hogy voltunk Neoton-koncerten, és befejezve azzal, hogy az éppen abban az időben zajló nyugdíjas találkozón is felléptünk, nem kis sikert aratva, de a legfontosabb mégis az, hogy vidáman, jókedvvel telt el ez a röpke egy hét, és elmondhatjuk, igen, ez egy jó tábor volt.

Egyed Tünde

Úszótábor

Az idén is (nagy örömről) megszervezte Straub Károly tanár úr az úszótábort, ami a 31-dik volt a nyáron.

Lövétéről 19 gyerek vett részt és tanult meg sikeresen úszni! Ez a 19 gyerek két csoportra volt osztva: kezdő és haladó. A kezdők 9-en, a haladók 10-en voltak. Mivel a tábor hatnapos, de a hat napból csak öt nap van az úszástechnika elsajátítására szánva, így az olykor félénk kezdőknek néha nehézséget okozott az edzés, de a végére büszkén mondták a szülőknek, hogy sikerült, és megtanultak úszni! A szobák elosztása volt még nagy gond, ugyanis a szobák 6 személyesek, de mindig többen vannak a 6-nál, olykor még 10-en is alszanak egy ilyen kicsi szobában. Mi 13-an nem akartunk külön szobába kerülni és kettészakadni, mert voltak testvérpárok is, akik közel akartak kerülni egymáshoz, ami érthető is. Nagy szerencsénk volt, mert, mivel mi voltunk a legtöbben, mi kaptuk meg először a szobát, ahol több ágy volt, mint a többiben. Így elfértünk itt mind a 13-an, és kettészakadnunk sem kellett, aminek nagyon örültünk. A fiúk is hasonlóan jártak, mert az összes lövétei fiú egy helyre került. Miután elrendezkedtünk, és a szülők elmentek, a tanár tartott egy rövid megbeszélést, hogy hogy lesz a tábor menete, hogy mit nem szabad csinálni, és hogy mikor vannak az étkezések. Egy nap volt 5 edzés, kb. félórásak, de nem mindig volt ennyi, hol kevesebb, hol meg több is lehetett. Az étkezések a következőképpen folytak: Bella mama főzte az ebédet, a reggelit és a vacsorát a szülők beosztás szerint csoportokban hozták, általában szendvics, ami vagy pástétomos vagy szalámis volt némi zöldséggel. Minden evés után a tanár hagyott egy minimum fél óra pihenőt, amikor azt csinálhattunk, amit akartunk. Ebéd után persze nemcsak fél óra volt, hanem 2 teljes óra, olykor még több is, ilyenkor sétáltunk, vagy éppen lángost vettünk, ha nem

ebédeltünk rendesen, mert már előfordult ilyen is! A vacsora utáni időt sem pazaroltuk el, rengeteget nevtünk, fociztunk a friss harmat áztatta fűvön, vagy csak éppen beszélgettünk mindenről. Utolsó este, amikor ugyanis tudjuk, hogy másnap mindenki szülei előtt megmutatjuk, hogy mit tanultunk az elmúlt 5 napon, van egy maszkabál, amikor beöltözhetnek a táborosok, aminek csak akarnak, és a táború mellett énekelünk. Szombaton, a vizsga napján, amikor eljönnek a szülők megnézni, hogy ki mit tanult, van, aki szomorú, mert vége, és nem akar hazamenni, de akad olyan is, aki most a legboldogabb, mert vége, mehet haza, és talán soha nem fog többet jönni. A többség persze az első kategóriába tartozik, és már visszaszámol, hogy mikor jöhet megint! A vizsga után a tanár kioszt mindenkinek egy emléklapot, amire ráírja, hogy milyen úszást tanult, és persze a minősítést is. Mikor mindenki megkapta az oklevelét, akkor nagy sietséggel összepakolunk fele törülközőt elhagyva, és sietünk le búcsúzkodni a frissen megismert barátoktól!

Nagyon örülünk, hogy a tanár úr ilyen csodás tábort szervez évről évre, és minket ilyen jól megtanít úszni!

András Noémi

A lövétei úszócsapat "kicsimvei"

Régi korok anekdotái

Számstantanár lett a székely legényből. Hazalátogatott. Az anyja reggelire megfőzött három tojást. Az újdonsült tanár dicsekedni akart a tudományával:

- Édesapám, mit szól, hány tojás van itt?
- Három, fiam.
- Nem igaz, mert öt.
- Hát az hogy lehet, fiam?
- Úgy édesapám, hogy ahol három van, ott kettő is van... és három meg kettő az öt.
- Ez igaz, fiam... Akkor én megeszek kettőt, anyád a harmadikot, s te edd meg aztat a kettőt, amelyik még marad!

Anyakönyvi hírek - 2013. július

Születések száma: 2

GYÖRGY IGNÁC-NÁNDOR, született 2013. május 30-án, György Ignác-Nándor és György Margit, Lövéte 945 szám alatt lakó szülők gyermeke,
GYÖRGYLŐRINCZ BALÁZS, született 2013. július 11-én, Györgylőrincz Albert és Györgylőrincz Mónika, Lövéte 720 szám alatt lakó szülők gyermeke.

Házasságkötések száma: 4

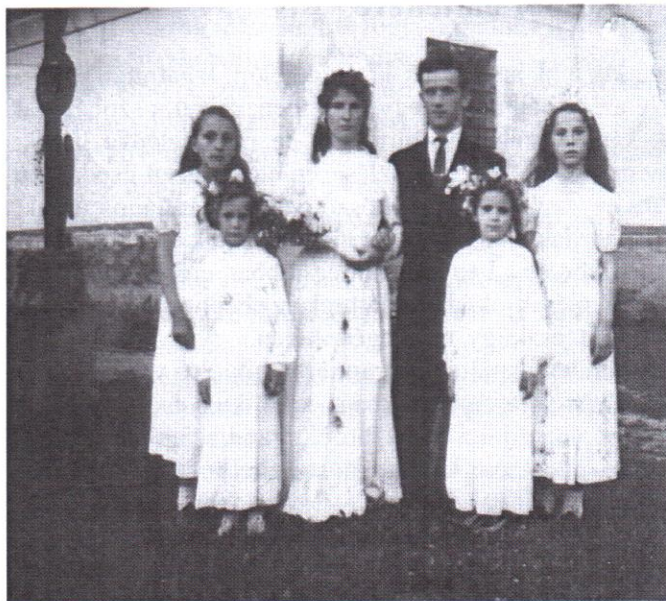
EGYED ATTILA és HATOS ERZSÉBET
MÁRTON ZOLTÁN és GÁBOS MELÁNIA
GYÖRGYLŐRINCZ LÁSZLÓ és MÁRTON MELINDA
PÁLL ZOLTÁN és MIHÁLY TERÉZ

Őszinte részvétünket fejezzük ki a júliusban elhunyt személyek hozzátartozóinak:

NAPEU JÁNOSNÉ, született GYÖRGYLŐRINCZ ROZÁLIA, Lövéte 461 szám, született 1927-ben,
GYÖRGY MÁRTONNÉ, született MÁRTON JULIANNA, Lövéte 1025 szám, született 1930-ban,
MIHÁLY JÁNOS, Lövéte 528 szám, született 1933-ban,
TÖRÖK IMRE, Lövéte 800 szám, született 1946-ban.

Eladó ház Lövéte 1064-es házszám alatt, 95 m²-es udvarral és egy kétrészes csúrral. Érdeklődni lehet a 0753851881 vagy 0748745331-es mobilszámokon vagy személyesen az 1023-as házszám alatt.

Régi arcok sárgult fényképeken

András Márton és neje, néhai Tókos Anna. Nyoszolyóleányok: Karabencsó Rozália, néhai Mihály Magdolna, Márton Erzsébet, András Erzsébet. A kép 1962-ben készült. Beküldte Fazakas Ágnes.

Felhívás

A Székely Mózes Általános Iskola VIII. osztályos tanulói a 2006/2007-es tanévben tanév végén még "Nemzeti Teszteken" vettek részt. Az igazolások (Certificat de promovare a Testelor Naționale) egy része még mindig az iskola titkárságán van, ezért felhívjuk a következő volt diákok figyelmét, hogy minden nap személyesen 9-14 óráig ki lehet venni az igazolásokat.

A diák neve:

1. András A. Emőke	6. Márton P. Attila
2. Fazakas R. Rezső	7. Mihály A. Erzsébet
3. György E. Endre	8. Orbán T. Gyöngyvér
4. Kolésa I. Imre	9. Orbán Á. Levente
5. Lázár Á. Loránd	10. Sisea Gy. Tímea
	11. András A. Kinga

Igazgató,
Demeter Csanád,

Titkárnő,
Lázár Rozália,

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

Megjelenik havonta, kiadja a LÖVÉTEI KIÁLTÓ EGYESÜLET

Főszerkesztő: Mihály János, titkár: András Kinga, tördelés és szerkesztés: Török József, Demeter Albert
Korrekció: Egyed Emilia

Munkatársak: András Magdolna, András Tamás, András Zsolt, Fazakas Ágnes, Györgylőrincz Ernő, Lázár Béla, Lázár Zoltán, Mag Otilia, Molnár Julianna, Pál Erzsébet, Tódor Lóránd

Támogatók: Lövéte Község Helyi Tanácsa, Lövéte Közbirtokossága, Lövétei Római Katolikus Plebánia
Select Metleplast Kft.

A szerkesztőség elérhetősége: Lövéte Községi Könyvtár, tel.: 0266-220806,
e-mail: loveteikialto@freemail.hu

LÖVÉTEI FALUNAPOK 2013. SZEPTEMBER 6-7-8.

A rendezvény programja:

Péntek (szeptember 6.)

12⁰⁰ - Falunapi szabadtéri szentmise,

- Emlékmű megáldása,
- Keresztszentelés

helyszín: Hősök emlékműve

14⁰⁰ - A Falunapok hivatalos megnyitója (köszöntő beszédek),

- Önkéntes tűzoltó-alakulatok bemutatkozása, felvonulása,
- Tűzoltó-bemutató

helyszín: Polgármesteri Hivatal és Gerőkert

15⁰⁰ - Székelyföldi Akadémia - "A helyi gazdák és a vidék jövője" című előadás

helyszín: Polgármesteri Hivatal

16⁰⁰ - Székelyföldi és magyarországi kulturális csoportok fellépései,

- Köszöntő beszédek, díjak átadása

helyszín: Gerőkert

(12⁰⁰ órától főzőverseny a Gerőkertben)

19⁰⁰ - Kolozsvári Magyar Operett

"OPERETTISIMO" előadásában magyar nóták és operettdalok

helyszín: Gerőkert

21⁰⁰ - Nosztalgia est - Tűzoltók bálja

helyszín: Gerőkert

Szombat (szeptember 7.)

7⁰⁰ - Zenés ébresztő a lövétei fúvószenekarral

10⁰⁰ - A 3. lövétei régészeti ásatások bemutatása, látó-

gatása

helyszín: Népház, ásatások helye

10⁰⁰ - A Lövéte-Kiruly (29-es számú) községi út avatóünnepsége, szalagvágás,

- Minimaraton és kerékpárverseny minden korosztálynak, aszfaltrajz gyerekeknek

helyszín: Faluközpont és Kirulysarka közötti útvonal

- A kirulysarki iskolatábor újonnan befejezett épületének avatója

helyszín: Kirulysarka

- Kulturális műsorok - közreműködik a Kákvirág néptáncsoport és az abásfalvi cigányzenekar

helyszín: Kirulysarka

16⁰⁰ - Lázár Anna könyvbemutatója

helyszín: Népház

17⁰⁰ - Futballmérkőzések:

Lövéte-Székelyudvarhely (7-12 év közötti korosztályok)

Lövéte-Csikszeredai Magyar Főkonzulátus (felnőtt csapatok)

helyszín: Gerőkert

19⁰⁰ - Eredményhirdetések, díjak átadása

helyszín: Gerőkert

20⁰⁰ - Reggelig tartó utcabál Bokor Sándor és zenekara (Székelyudvarhely) közreműködésével

helyszín: Gerőkert

Vasárnap (szeptember 8.)

12³⁰ - Kisasszony napi búcsús szentmise

helyszín: Lövétei Kisboldogasszony templom

15⁰⁰ - Csöszök felvonulása

20⁰⁰ - Szüreti bál

Énekeljünk Lövétén együtt

Bevetési gyakorlaton a lövétei önkéntes tűzoltócsapat

